

[illegible]

“Sahabe bilgin Abdullah İbni Abbas ayetin birinci cümlesine: ‘İyice bilmediğin şeyi söyleme’; ‘Hiç kimseye bilmediğin bir şeyi isnat etme’; ‘bilgin Kat’ de b. Dime: ‘Görmeyi halde gördüm, duymadığın halde duydum, bilmediğin halde biliyorum deme. ‘Cedil; ‘Yücel; Allah bunlardan seni sorgulayacaktır.’; yine ‘bilgin M; ‘hid b. Cebr: ‘İyice bilmediğin bir şeyle kimseyi k; ‘leme.’ anlamını vermiştir. ‘Al; ‘nin dediği gibi ayet; ‘yan s; ‘z; ‘, ‘yalancı şahitliği, iftira etmeyi, k; ‘r; ‘ne ve bilgisizce başkalarını taklit etmeyi ve k; ‘t; ‘işleri kurgulamayı yasaklamaktadır. Bunlardan her biri başka ayet ve hadislerde de yasaklanmaktadır. AYETİN İÇERİĞİ HUKUKİ MLER ‘Ayet, altı hükmü içermektedir: 1-) ZANLA HAREKET ETMEMEK ‘Zan, zıt anlamlı bir kelime olup sanmak, sezmek ve itham etmek anlamına geldiği gibi bilmek ve itaat etmek anlamına da gelir. Bu itibarla zannın bazıları g; ‘nah sayılmıştır: 1610; 1614; 1575; 1571; 1614; 1610; 1617; 1615; 1607; 1614; 1575; 1575; 1604; 1617; 1614; 1584; 1616; 1610; 1606; 1614; 1570; 1605; 1614; 1606; 1615; 1608; 1575; 1575; 1580; 1618; 1578; 1614; 1606; 1616; 1576; 1615; 1608; 1575; 1603; 1614; 1579; 1616; 1610; 1585; 1575; 1611; 1605; 1617; 1616; 1606; 1614; 1575; 1604; 1592; 1617; 1614; 1606; 1617; 1616; 1573; 1616; 1606; 1617; 1614; 1576; 1614; 1593; 1618; 1590; 1614; 1575; 1604; 1592; 1617; 1614; 1606; 1617; 1616; 1573; 1616; 1579; 1618; 1605; 1612; ‘Ey m; ‘minler! Zannın bir; ‘oğundan sakının. ‘Cedil; ‘nk; ‘ zannın bazıları g; ‘nahtır.’ (HUCURAT SURESİ-12. AYET) ayeti bunun delilidir. Bu anlamda zan iyice bilmeden tahmine g; ‘re konuşmak, fikir y; ‘r; ‘tmek ve bilgi vermektir ki tahlil ettiğimiz ayet, bu t; ‘r zandan m; ‘minleri men etmektedir. ‘Cedil; ‘nk; ‘ bu t; ‘r zanda yalan ve iftira vardır. 1573; 1616; 1606; 1617; 1614; 1575; 1604; 1617; 1614; 1584; 1616; 1610; 1606; 1614; 1604; 1614; 1575; 1610; 1615; 1572; 1618; 1605; 1616; 1606; 1615; 1608; 1606; 1614; 1576; 1616; 1575; 1604; 1618; 1570; 1582; 1616; 1585; 1614; 1577; 1616; 1604; 1614; 1610; 1615; 1587; 1614; 1605; 1617; 1615; 1608; 1606; 1614; 1575; 1604; 1618; 1605; 1614; 1604; 1614; 1575; 1574; 1616; 1603; 1614; 1577; 1614; 1578; 1614; 1587; 1618; 1605; 1616; 1610; 1614; 1577; 1614; 1575; 1604; 1618; 1571; 1615; 1606; 1579; 1614; 1609; 1608; 1614; 1605; 1614; 1575; 1604; 1614; 1607; 1615; 1605; 1576; 1616; 1607; 1616; 1605; 1616; 1606; 1618; 1593; 1616; 1604; 1618; 1605; 1613; 1573; 1616; 1606; 1610; 1614; 1578; 1617; 1614; 1576; 1616; 1593; 1615; 1608; 1606; 1614; 1573; 1616; 1604; 1617; 1614; 1575; 1575; 1604; 1592; 1617; 1614; 1606; 1617; 1614; 1608; 1614; 1573; 1616; 1606; 1617; 1614;

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

yapmadıklarından, fert ve toplumlara ise peygamberin davetine uyup uymadıklarından, sorulacaktır.

[illegible]

çünküm; (insan verdiği) sözden sorumludur.” (İSRA SURESİ – 34. AYET), وَكَانَعَهْدُاللَّهِمَسْؤُولاً:: “Allah’a verilen sözden (insan) sorumludur.” (AHZAB SURESİ - 15. AYET) ayetleri buna işaret etmektedir.

 İnsan, Allah’a verdiği sözden sorumlu olduğu gibi insanlara verdiği sözden ve yaptığı sözleşmelerden de sorumludur. İnsan bir şey yapmaya veya yapmamaya söz verdiği mesela şu saatte buluşalım, şu işi yapalım, şuraya gidelim dediğı, herhangi bir konuda sözleşme yaptığı zaman bu sözüne ve sözleşmesine uymak zorundadır. İnsan, amellerinden sorgulanacaktır.

وَلَتُسْأَلُنَّعَمَّاكُنتُمْتَعْمَلُونَ:: “Yapmakta olduğunuz şeylerden mutlaka sorguya çekileceksiniz.” (NAHL SURESİ – 93. AYET) ayeti bu gerçeği ifade etmektedir. İnsanın bilinçi olarak yaptığı her iş ameldir. Dolayısıyla insan dünyada bilerek ne yaparsa ondan sorumludur. Yaptığı iyi ve yararlı ise bunun mükâfatını, kütü ve zararlı ise cezasını güreceptir. İnsan güz, kulak, dil, el, ayak, kalp ve diğ&er uzuvlarından, ilmi ile amel edip etmediğinden, malını nereden kazanıp nereye harcadığından sorgulanacaktır.

وَلاَتَقْفُمَالَيْسَلَكَبِهِعِلْمٌإِنَّالسَّمْعَوَالْبَصَرَوَالْفُؤَادَكُلُّأُولـئِكَكَانَعَنْهُمَسْؤُولاً:: “İyice bilmediğın şeyin ardına düşme çünküm; güz, kulak ve kalp, bunların hepsi yaptıklarından sorumludur.” (İSRA SURESİ – 36. AYET) ayeti buna işaret etmektedir. İnsan bütün uzuvlarını haramlardan korumakla yüküm;lüdür. Güzü ile bakılması haram olan şeylere bakamaz, kulağı ile dinlenmesi haram olan sözleri dinleyemez, eliyle, haram fiilleri işleyemez, midesine haram lokma koyamaz, ayaklarını haram yollarda kullanamaz, kalbi ile zihni ile haram ve günah şeyleri düşünüp planlayamaz. قُللِّلْمُؤْمِنينَيَغُضُّوامِنْأَبْصَارِهِمْ

[illegible]

[illegible]

[illegible]

islam ve Hayat,Güncel Vaaz ve Hutbeler